

PROGRAMMA van het Concert op zondag 25 augustus 2019 om 16.00 u in de St.Petrus Basiliek te Boxtel

Gerard HABRAKEN, orgel

1 TOCCATA A Dur

Johann KUHNAU (1660-1722)

Kuhnau was de voorganger van J.S. Bach aan de Thomaskirche in Leipzig. Van hem zijn maar een paar orgelwerken overgeleverd. De Toccata is een grillig werk. Centraal staat een groots opgezette fuga. Daaraan vooraf gaat een gedeelte met een zgn. *Stylus phantasticus*-karakter: een aaneenschakeling van contrasterende 'gemoedstoestanden' (Affekte).

2 a) 'VATER UNSER IM HIMMELREICH' BWV 762 Johann Sebastian BACH (1685-1750)

Het koraal 'Vater unser' wordt per zin eerst polyfoon verwerkt in de onderstemmen en klinkt daarna – rijk geornamenteerd en met een solo-registratie – in de sopraan.

b) TRIO G Dur BWV 1027a

Een door Bach zelf vervaardigde transcriptie van een deel uit de Sonate voor gamba en obliagaat klavecimbel (BWV 1027). Het stuk is driestemmig: één stem voor de rechterhand, één voor de linkerhand en één voor het pedaal.

3 PRAELUDIUM e FUGA c moll

Johann Nepomuk HUMMEL (1778-1837)

Hummel was een zeer productief componist uit de overgangperiode tussen Classicisme en Romantiek. Hij werd geboren in de buurt van het huidige Bratislava en overleed in Weimar. Hij studeerde bij o.a. Mozart, Haydn, Clementi en Salieri en was een zeer bekend pianist in zijn tijd. Hij volgde Haydn op als kapelmeester bij vorst Esterházy. Hummel componeerde maar een paar orgelwerken. Het *Praeludium e Fuga* is een donkergekleurde en dramatische compositie.

4 VARIATIONEN C Dur, Hob.XVII:5 (1790)

Joseph HAYDN (1732-1809)

Haydn, vanaf 1761 kapelmeester bij de Esterházy's, liet een immens oeuvre na. Het aantal orgelwerken binnen dit oeuvre is echter klein. Gelukkig klinken sommige klavierwerken wonderbaarlijk goed op orgel. Na een Andante-thema volgen zes variaties, overwegend sprankelend van karakter. De vijfde variatie contrasteert hiermee: het thema wordt in een mineur-jasje gestoken.

5 ORPHEUS

Franz LISZT (1811-1886)

Een door A.W. Gottschalg in 1860 gemaakte bewerking voor orgel van het symphonisch gedicht voor orkest met dezelfde naam uit 1854. Liszt zelf bracht talrijke correcties aan. Aan deze 'Orpheus' ligt niet de bekende Griekse sage ten grondslag, het is derhalve geen programmamuziek. Het is eerder een muzikale schildering van de symbolische figuur Orpheus. Liszt zegt in zijn voorwoord bij het orkestwerk dat een Etruskische vaas in het Louvre hem inspireerde. Op deze vaas wordt Orpheus afgebeeld met een lier, terwijl hij zingend wilde beesten (= de slechte instincten van de mensheid) temt. Overdrachtelijk: kunst brengt beschaving. Het is een nobele compositie. Na een korte inleiding verschijnt een thema van zes maten ten tonele: het Orpheus-thema. Er wordt naar een enorme climax toegewerkt. Het werk eindigt ppp, zeer sereen en met prachtige accoord-opeenvolgingen.

6 DREI ESTNISCHE VOLKSWEISEN

Edgar ARRO (1911-1978)

Moderato ('Öötsul')

Moderato ('Võta naina töölt!')

Prestissimo ('Kalmuneiu & Urbepäev')

Arro komt uit Estland en werd geboren in Tallinn. Hij bewerkte een flink aantal uit Estland afkomstige volksliederen op geheel eigen wijze voor orgel; hij hanteert daarbij een 'gepeperd' klankidoom met sterk ritmische elementen.

7 MEDITATIE (1952)

Oscar VAN HEMEL (1892-1981)

Van Hemel kwam oorspronkelijk uit Antwerpen, maar week tijdens WO I uit naar Nederland. Hij bracht een groot gedeelte van zijn leven in Brabant door. De Meditatie is opgedragen aan Piet Hörmann, toentertijd organist aan de St. Jan te Den Bosch.

8 FINALE

Antoon MAESSEN (1919-1997)

Antoon Maessen was het grootste deel van zijn leven werkzaam in Eindhoven en omgeving als componist, dirigent, schoolmusicus en recensent. De bruisende Finale is het slotdeel van *Koraal, Variaties en Finale* uit 1967. Het werk is opgedragen aan Hub. Houët, destijds organist van de Eindhovense Catharinakerk. De componist vermeldt uitdrukkelijk in de partituur dat de Finale ook los van het koraal en de variaties uitgevoerd kan worden. Intussen is er thematisch wel enige verwantschap....
